Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030

KhVi 09.11.2026
66/02.01.00/2026

Valmistelija Hallintojohtaja Sanna Lahti

Valtuuston on Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Virolahden kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027-2030 laadintaohjeen 24.8.2026 (§ 116).

Virolahden kunta joutui arviointimenettelyyn tilinpäätöksen 2024 vahvistamisen jälkeen syksyllä 2025, kun konsernitaseeseen oli kertynyt alijäämiä yli 1000 euroa/asukas ja edeltävässä tilinpäätöksessäkin alijäämiä oli yli 500 euroa/asukas. Valtiovarainministeriön asettama arviointiryhmä antoi tammikuussa 2026 valtuustolle esityksensä lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi edellytetyistä toimenpiteistä ja valtuusto sitoutui 16.2.2026 esityksen hyväksymällä siihen, että konsernitaseen alijäämät pyritään saamaan katettua viimeistään vuonna 2030.

Kunnassa on tehty määrätiestoisesti jo useiden vuosien ajan mittavia sopeutustoimia talouden tasapainottamiseksi: perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on supistettu, museo- ja matkailupalveluiden järjestämisestä kunnan omana toimintana on luovuttu, organisaatiorakennetta ja johtamisjärjestelmää on sopeutettu vastaamaan väheneviä tehtäviä, uutta sopimusperusteista kuntayhteistyötä mm. Miehikkälän kanssa on rakennettu ja kunnan vuokratalojen käyttöastetta on pyritty nostamaan mm. rivitaloja purkamalla. Osa toteutetuista sopeutustoimista vaikuttaa talouteen täysimääräisesti vasta vuonna 2027. Lisäksi kunnan tulovero- ja kiinteistöveroprosentteja on miltei vuosittain korotettu mm. valtiolta kunnille tulevien alati pienenvien tulonsiirtojen aiheuttaman rahoituksen epätasapainon kattamiseksi.

Talouden tasapainottamiseen liittyy edelleen merkittäviä haasteita mm. toimintaympäristössä tapahtuneista muutoksista johtuen, eikä alueellinen heikko yleinen taloustilanne ja esimerkiksi Kymenlaakson hyvinvointialueen mahdolliset Virolahden kuntaan kohdistuvat sopeutustoimenpiteet ainakaan helpota kunnan tilannetta. Valtiovarainministeriön ennakollisten laskelmien mukaan kunnan saamat valtionosuudet laskevat edelleen vuonna 2027 vuoden 2026 tulonsiirtojen määrään nähden merkittävästi. Näin ollen verotuksen kiristämistä on jälleen arvioitava osana muita sopeutustoimia. Talouden tasapainottaminen on edellyttänyt rakenteiden uudelleenarviointia niin kunnan kuin konserninkin näkökulmasta. Järjestelyt konsrnirakenteiden osalta ovat parhaillaan käynnissä ja niillä tulee olemaan vaikutuksia sekä

kunnan että konserniyhtiöiden talouteen ja toimintaan. Kunnan tulee edelleen selvittää aktiivisesti myös taseomaisuuksiin liittyviä mahdollisia luopumisia.

Toimialat ovat syksyn 2027 aikana valmisteleet kunnanhallitukselle talousarvioehdotustaan huomioiden kunnanhallituksen antaman talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027-2030 laadintaohjeen, vuoden 2026 aikana pidettyjen valtuustoseminaarien linjaukset sekä vuoden 2027 alusta voimaan tulevan uudistetun kuntastrategian mukaiset tavoitteet. Tarkastuslautakunta on käsitellyt toimielimen talousarviota vuodelle 2027 kokouksessaan 7.10.2026. Henkilöstöjaosto raamittaa henkilöstöpalvelujen tulosalueen talousarviovalmistelua kokouksessaan 5.11.2026. Tytäryhteisöjen hallitukset ovat hyväksyneet talousarviot vuodelle 2027 syksyn kokouksissaan. Kunnanhallitus käsittelee kunnanjohtajan ja toimialajohtajien valmistelemaa talousarvioehdotusta vuodelle 2027 kokouksissaan 9.11. ja 30.11. ja Kunnanhallitus tekee kokouksessaan 14.12.2026 esityksensä kunnanvaltuustolle talousarviosta 2027 ja taloussuunnitelmasta 2027-2030. Kunnanvaltuuston on määrä käsitellä vuoden 2027 talousarviota ja vuosien 2027-2030 taloussuunnitelmaa kokouksessaan 21.12.2026.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee talousarvion 2027 ja vuosien 2027–2030 taloussuunnitelman valmistelun tilanteen tiedoksi ja antaa evästyksen jatkovalmisteluun.

Päätös